

HIVERNAL

HIVERNAL

Fa fred; per la muntanya hi ha neu i pels prats gelades.

I com bufa el mestral ! No venta l'escolà tant fort les campanes el dia de la festa major, com ell fa sicsejar a l'una, com en diabòlic conjur, totes les portes i persianes de la casa; regolfa per la ximenea, puja, davalla, surt a defora, fa eguinar els arbres, descambuixa els núvols, i ja el tenim altra volta a l'orella infla que t'infla.

Els esveiadors tenen les mans balbes; els arbres són blancs de saladina.

Ha plogut poc, la brusca ha estat prima i l'herba no creix. Els pagesos estan tot apurats; el bestiar du els lloms magres ferm; això faltava per acabar d'esser l'any borrar. Els indots a penes ja es pogueren mantenir i ara els mens belen de fam i de fred.

He sentit que sa madona deia an En Miquel que amb anar a la vila compràs un ciri per encendre a Sant Antoni.

.....
Han esclatat els aubellons...

Fa tres dies que plou i el temps no està associat, que ploga!

El mestral de tant en quant encara siula, quines ganyes de ferro!

Anem a dins la cuina, que hi crema el foc

amic, l'amic dels pobres.

L'oguer, per matar el temps, fa una arada de caramutxa an En Marquet amb sa reia i ses orelles d'un tros de llauna de grisoll vell.

El pareier major, fa un garrot nou d'ullastre per corretjades; el pastor adoba picarols.

El sen Joan fa llatra; quan estava de porqueret a sa Glova ja en feia, i encara ne fa les estones que té lleguda.

— ¿ Quantes de braces ne deveu haver fetes, el sen Joan ?

— Me pareix... que podríem donar sa volta a Mallorca i encara en romandrien.

El sen Joan caducava, però la veritat era que n'havia fetes moltes ferm. Aquelles mans d'estopa que no porien aguantar res, eren de los més falagueres per doblegar sa pauma i no tenien aturai, com les cames davanteres d'una mosca.

— Miquel, ¿ que no has d'anar a beneir, enguany ?

— Ne feia comptes de treure En Roig.

— Ja és de raó que si... *Quan jo era allot* no enquedava cap de vint anys en amunt, ni cap bístia dins sa clasta. I que ne feia, de dobles, Sant Antoni; i el vespre abans ja a sa colcada, i llavores a beneir, i tot lo capvespre el ball dels dimonis que feien anar l'allotea i les dones a l'aire ferm, i vénguen trons i covets. Però el jovent d'avui és més mal d'agombolar. *Quan jo era allot...*

— Però si a tot això encara ho fan...

Maldament no l'hi diguessen; tot era en va. An el sen Joan no el treien d'aquí: *quan jo era allot...*

L'amo ationa el foc.

Encara plou.

És el matí; no plou. Els arbres degoten,
llagrimegen...

Els aucells s'estufen i s'espolsen l'aigua.

El sol és mort com una brasa mig apa-
gada surt com si estàs constipat, aboçat amb
una bufanda de núvols.

L'herba és humida...

Els aubellons corren, riol riol...

Dos ullets de bou saltironegen p'en terra;
senyal de fred.

— Avui traurem el cap, ¿ eh, pastor ?

S'ha estirat.

Oh virtut del sol ! Els dies són freds amb
tebiors de primavera.

La bruia creix pels camps amb verdors
d'esmaragda.

Qualque ametler obri sa flor primerenca.

Hem anat al jardí, els tarongers, perfu-
mats i riolers, antes blancs i brufats d'estre-
lles de flor, apareixen constellats de ramells
de taronges, com un arbre de pomes d'or que
se brinden per regalimar gargamella endins el
suc melós de sa molsa.

Les hem tastades; les mandarines ja són
dolces.

Les vares de Sant Josep, mig grogues,
mig blanques, s'han obertes en fecunda eflo-
rescència; una gota de roada i un raig de sol,
ara que van tan escassos, se veren i s'agrada-
ren, celebraren núpcies i nasqueren eixes flors
hivernals, mig grogues, mig blanques.

Un roser, la gent se n'estranya, obri qual-

que poncella per fer joquines an el sol.

Ara no hi ha res; ni més flors, ni més
fruita saborosa; ni més aucells que ropits i
buscarets.

Els nisperers estan plens de pareia; els
altres arbres nus, freds com el cor de la hiver-
nada.

L'hortolissa també és escassa: en la car-
rera ran del safreig, un covo de grells i endívia
fresca i dos caixons de raves, que l'hortolana
neteja.

La parra del casal, encara no podada s'es-
tén com una immensa teranyina de taranta.

L'hortolana és una vella ruada; té el po-
sat de bruixa; no veu més aigua que la de la
síquia i el safreig.

Dos bous remuguen pacíficament, vora
la clasta, pallús de faves.

Hem anat a la villa.

La tarda és placèvola; els molins molen
suaument com moguts pel vent del ventall d'u-
na senyora.

N'hi ha un sens arbre ni antenes; és la
mestralada dels dies passats.

Ja veim la villa... el campanar, oh i que
puja !, i la cúpula amb sa filigrana de s'arqui-
tectura com una testa coronada...

Els camins són fangosos.

Un mul roda a una sínia.

Un tai d'entrecavadores deixa la feina;
ara té bon toc.

El sol se pon com una flor apocalíptica.

L'electricitat s'encén.

Per la muntanya la boira pastura com
un ramat fabulós d'ovelles disperses.

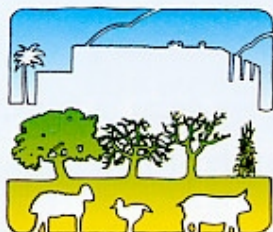
SALVADOR GALMÉS

Va néixer el dia 9 de març de 1876 en una possessió del terme de Sant Llorenç d'es Cardassar (Mallorca) anomenada "Ses Sitges".

Als catorze anys, després d'haver estat algun temps aprenent de fuster, va ingressar en el Seminari Diocesà de Mallorca. Ordenat sacerdot el 1904, obtenia tres anys més tard la llicenciatura en Dret a la Universitat de Barcelona. En el bisbat de Mallorca va ocupar els càrrecs de Notari de la Cúria, Notari Apostòlic Diocesà i Defensor del Vincle.

El 1942 fou nomenat corresponent de la Reial Acadèmia de Bones Lletres, i, el 1945, de l'Institut d'Estudis Catalans. Va morir a Sant Llorenç el dia 25 d'abril de 1951.

La delicada tasca de transcriure i publicar les obres catalanes de Ramon Llull, a la qual va dedicar Salvador Galmés gran part de la seva vida, fou sens dubte un dels motius que l'impediren de cultivar amb més assiduitat la creació literària. Tot i amb això, la sèrie de contes que va escriure fa que l'hàgim de considerar un dels millors narradors de la literatura catalana contemporània.

1892 • 1992
CENTENARI
AJUNTAMENT DE SANT LLORENÇ DES CARDASSAR

Ses Sitges

GRANJA ESCOLA. Narracions n° 2

Amb el suport de l'Ajuntament de Sant Llorenç des Cardassar